

TÁRCA

Március 15-ike a trianoni határon.

Egy előadáson mondták el a következő történetet:

— Milyen nap lesz holnap, gyermekek? kérdezi a magyar hazájának multja iránt lelkesedni és lelkesíteni tudó tanító — tanítványaitól. Egyszerre hangzik a gyermekek ajakáról: Március Idusa!

A tanító szomoruan hajtja le a fejét, fájdalom tükröződik könnyes szeméin át, mert ezt a szép és dicső napot nem ünnepelheti meg iskolájában. Megtántorodik a fájdalomtól s leül. Istenem, de szé-

pek is voltak azok a március 15.-i ünnepélyek, melyeket e gyermekek szüleivel rendezett, mint iskolásokkal, három színű magyar zászló alatt vonultak a templomba, majd ide az iskolába jöttek vissza s milyen szépen énekeltek és szavaltak az ő tanítványai... Emlékezik, hisz' nem is lehet azt soha elfelejteni... hi a haza... Itt az idő most, vagy soha!...

De megtörli szemeit, az emlékezés csak erősebbé teszi a küzdelemben, mert vigyáznak rá, a megszállók e kis faluban is figyelik minden tettet, kémekkel kísértetik a szegény tanítónak minden lépését... De tudja is mindenki, hogy csak azért maradt itt,

hogy neveljen továbbra is nemzedékeket a régi szellemben: Isten és a magyar haza szeretetére!

— Hát holnap nem szabad ünnepelni, adja a rendelkezést a sok fájdalomban megöszült tanító. De mégis! Március 15-én, a magyar szabadság újjaszületésének napján, aki engem szeret, ünneplőben jön az iskolába s megünnepeljük az én születésem napját, mert 62 évvel ezelőtt e napon születtem!

Másnap áhitalos csendben, virággal diszitett teremben várják a gyermekek fehérfürtű tanítójukat. A nagy fekete táblát is bevonták virágokkal, melyeket angyali kezek sem rendezhettek volna el szebben.

A táblán pedig gyermekes irással felírták jókívánságukat: „Isten éltesse a jó Tanító urat! Isten engedje meg, hogy Magyarország fellámadását megérhessük!“ A felírás kedves vágya a tanító urnak, hisz' sokszor mondta, hogy addig nem akar meghalni...

— Csitt! Közeledik az ősz tanító a különálló iskolaépülethez. A gyermekek látják, most fordul be az ajtóhoz, amint belép, felharsan a dal: Isten áldd meg a magyart!...

A tanító látta, hogy utána többen is közelednek az iskola felé s kezét felemelte, hogy leintse az éneklőket, akik nem gondoltak másra, csak arra, hogy a jó tanító urnak kedveskedjenek s még erőseb-

ben énekeltek. De hirtelen abba hagyták mégis, mert polgárruhás egyének és katonák rohantak az iskolaterembe s arcul ütötték az ő tanítójukat... Kibálta közülük az egyik: Így tanítod a gyermekeket? Kutya! Most rajta kaptunk! Én vagyok a tanfelügyelő. Tudod, mi jár ezért? Golyó vagy kötél...

Majd a gyermekekhez fordult s hogy őket is kinozza, megkérdezte: Ki vagyok én? A gyermekek csak előbb hallozták s így nagyszerűen felelték: a tanfelügyelő ur! Ő azonban megfélekedezett, hogy bemutatkozott s kicsit csodálkozott, amellet, hogy tetszett is a felelet. Majd ördögi mosoly forszítja el vad tekintetét

és új kérdést ad fel: milyen országban vagyunk? A gyermekek között voltak ilyen nevéiek is: Magyar, Szép, Ország. A gyermekek gondolkodnak, tudják ugyan, hogy az ő falujukat kik szállták meg — halottmadarak módjára, de hát azt azért mégsem mondhatják, hogy olyan országban vannak, nem mondhatják március 15.-én, nem mondhatják a jó tanító ur születése napján... A gyermekek tanítójukra néznek, hogy mit is feleljenek? Az pedig ott áll előttük: becsukott szemmel, mozdulatlan ajakkal, ökölbesorított kézzel... De egyszerre csak kiegyenesedik, tekintetét körüljárhatja a padsorokon s intésére három gyermek áll fel.

A tanfelügyelő türelmetlenül teszi fel újból a kérdést: Milyen országban vagyunk? A tanító, nem törődve a következményekkel, válaszképpen mondja: jöjjetek ki s mondjátok meg neveiteket. Egymás mellé állnak a gyermekek s nyugodt lélekkel mondják neveiket: Szép, Magyar, Ország.

Erre a nem várt feleletre a kicsiny falu ősz tanítóját megragadják a katonák s kiviszik az udvarra. Nem törődnek az ártatlan gyermekek sirásával, az igazság lábbal tiprásával, a bíró nélküli ítélet következményével, odakötözik az egyik fához s tanítványai szeme láttára, füle hallatára gunyosan teszi fel egyik hóhér a kérdést: most mondd meg, mit énekeltek ott bent?

A tanító Krisztus Urunkra

emlékezett, őt is gunyolták a keresztfán... Nem, nem tagadhatja meg ő sem magyar lelkületét, nem tagadhatja meg élete árán sem. A fához kötözött aggastyán fiatalos erővel énekelni kezdte: Isten áldd meg a magyart. Tanítójukkal együtt énekeltek a kis tanítványok is... Megdöbbenve a bátorságtól, tanácstalanul álltak körülöttük a gonoszlelkű rablók, amikor: „hossz rá vig eszlenődő“... énekeltek, felkapták puskáikat s agyonlőtték a kis falu fehérhaju tanítóját...

A puskaropogás folytatódott, ártatlan gyermekek vére is folyt a hős tanító vérével, aki elhaló hangon énekelte tovább: „megbünhődte már e nép a multat s jövődőt“...